

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Martinecz Gergely ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt az Egri Munkaügyi Bíróságnál megindított és a 6.M.584/2009/13. számú ítélettel befejezett perében az említett számú jogerős határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság az Egri Munkaügyi Bíróság 6.M.584/2009/13. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 30.000 (Harmincezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 52.500 (Ötvenkettőezer-ötszáz) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

Az Egri Munkaügyi Bíróság a felperes keresetének helyt adó, 6.M.584/2009/13. számú jogerős ítéletével az alperes ... számú 500.000,- forint munkavédelmi bírság megfizetésére vonatkozó másodfokú határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte.

A megállapított tényállás szerint az egyéni vállalkozó felperes s.-i telephelyén raktáros-udvaros munkakörben 2003. április 1-jétől alkalmazta a targoncavezetői képesítéssel is rendelkező F. B. munkavállalót. A telep vezetője B. F., helyettese Cs. I. volt. A felperes e.-i székhelyéről telefonon tartotta a kapcsolatot a telephelyen dolgozó munkavállalókkal.

F. B. 2008. június 12-ére a felperestől azt a feladatot kapta, hogy a magtisztító berendezés csigájának védőburkolatát szerelje le, amelyhez mindenekelőtt az azt rögzítő csavarokat kellett eltávolítani. Az erőgépet körülbelül 1,50 méter magasságban körbefutó karbantartó padló vette körül, amelyről azonban a

magasabban levő csavarok nem voltak elérhetőek. A munkavállaló a feladatot ezért a helyszínen található targonca villájára elhelyezett, magasba emelt raklapon állva végezte. A munka során a targonca megbillent, F. B. ennek következtében a raklapról leesett, és súlyos koponyasérülést szenvedett.

Az alperes a munkavállaló 2008. június 12-én bekövetkezett balesetét munkabalesetnek minősítette, és a ... szám alatt hozott elsőfokú határozatával a munkavédelmi ellenőrzés alapján a felperest 500.000 forint munkavédelmi bírsággal sújtotta. A határozat indoklása szerint a felperes a munkáltatót terhelő ellenőrzési kötelezettségének elmulasztásával a munkavállalók egészségét, testi épségét súlyosan veszélyeztette, amely súlyos balesethez vezetett. A vizsgálat feltárta azt is, hogy a munkavállalók magasban végzett feladataikat már többször végezték a targonca emelővillájával megemelt raklapon állva. A munkáltató nem győződött meg arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e az egészséges és biztonságos munkavégzési követelményeknek, és a munkavállalók megtartják-e a biztonsági előírásokat.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes az ... számú határozatával az elsőfokon hozott határozatot helybenhagyta.

A felperes a jogerős közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt benyújtott keresetében a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezését kérte.

Sérelmezte, hogy az alperes kizárólag a sérült munkavállaló tanúvallomása alapján, egyoldalúan állapította meg a tényállást, az azzal ellentétes tanúvallomásokat indoklás nélkül hagyta figyelmen kívül, és a baleset bekövetkezésének körülményei tekintetében nem tisztázta az ellentmondásokat.

Hivatkozása szerint a munkavállalót megfelelő utasításokkal látta el, a feladat elvégzése annak egyszerűségéből adódóan veszélyt nem jelentett, speciális eszköz használatát nem igényelte, ezért a munkafolyamat fokozott ellenőrzése sem volt indokolt. F. B. megszegte a munkáltató által kiadott utasítást, miszerint a karbantartó állványról elérhető csavarokat szerelje ki, a művelethez a targonca használatára pedig nem volt szükség. A munkavállaló azonban a korábbi kifejezett tiltása ellenére - önkényesen - az emelővillára helyezett raklapról kívánta a munkáját befejezni.

A munkaügyi bíróság bizonyítást folytatott le a tényállás tisztázása érdekében, ismételten meghallgatta a közigazgatási eljárásban is meghallgatott tanúkat, a felperest, továbbá B. F., és Cs. I. munkavállalókat is. A munkaügyi bíróság a sérült részben ellentmondó vallomásai alapján arra a következtetésre jutott, hogy

a tanú szavahihetősége kétséges, ezért vallomását a bizonyítékok köréből kirekesztette.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 2. § (2) bekezdése, az Mvt. 54. § (7) bekezdés b) pontjának összevetéséből arra következtetett, hogy a munkáltató számára életszerűtlen és kivitelezhetetlen lenne a munkavállalói folyamatos, közvetlen, személyesen, vagy megbízottja által történő ellenőrzése, ilyen törvényi előírásra az alperes sem hivatkozott. A sérültnek adott egyszerű munkafeladat közvetlen ellenőrzése szükségtelen volt, különösen az adott telephelyen, ahol a munkavállalók létszáma csekély volt, és a munkavállalók jellemzően telephelyen kívüli mezőgazdasági munkát végeztek.

A jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében az alperes annak hatályon kívül helyezését és a felperes kereseti kérelmének elutasítását, másodlagosan a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

Sérrelmezte, hogy a munkaügyi bíróság a Pp. 339/A. §-ában foglalt rendelkezéssel szemben indokolatlanul vonta kétségbe a közigazgatási eljárásban feltárt tényeket, és a bizonyítás lefolytatása után a bizonyítékok jogszerűtlen újramérlegelésére került sor.

Hivatkozása szerint a felülvizsgálni kért határozat munkáltatói mulasztást állapított meg, melyhez az alapul szolgáló tényállást kétséget kizáróan bizonyította. A munkáltató a feladat elvégzésére úgy adott utasítást, hogy nem határozta meg a teljesítés módját, továbbá az ahhoz szükséges megfelelő munkaeszközt és segítséget sem biztosította. A három méter magasságban elvégezhető feladat segédeszköz nélkül nem volt megvalósítható, ezért került sor a targonca emelővillájával felemelt raklapról történő munkavégzésre.

A munkáltató részéről bekövetkezett súlyos veszélyeztetés - a munkavállaló traumás koponyasérülését eredményező balesete bekövetkezése miatt - nem vitatható. Az ellenőrzési kötelezettség tekintetében pedig nem az az eldöntendő kérdés, hogy annak teljesítése mennyiben várható el a munkáltatótól, hanem hogy az ténylegesen megvalósult-e. Az Mvt. 54. § (7) bekezdésének b) pontja nem a munkavállaló tevékenységének, hanem a munkakörülmények megfelelőségének folyamatos és megfelelő ellenőrzését írja elő, ennek elmulasztása pedig a bíróság által megállapított tényállásból egyértelműen következik.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A keresettel támadott közigazgatási határozat szerint a felperes elmulasztotta az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését, és a munkavégzés ellenőrzését.

Az 1992 évi XXII. törvény (Mt.) 102. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a munkáltatónak a munkát úgy kell megszerveznie, hogy a munkavállaló a kötelezettségeit teljesíteni tudja. A munkáltatót terheli az elvégzendő munkákkal kapcsolatos irányítási, végrehajtási, ellenőrzési feladatok összehangolása, a szükséges szakmai, technológiai utasítások kiadása, a megfelelő képzettségű munkavállalók alkalmazása, továbbképzése, az egészséges és biztonságos munkafeltételek és eszközök biztosítása.

Az irányadó jogerős ítéleti tényállás szerint a balesetet szenvedett munkavállaló feladatát a csiga védőburkolatának leszerelése képezte, amely a csavarok eltávolítását igényelte, a munkavégzésre a felperes személyesen adott utasítást.

A munkáltatónak - különösen a munkavédelmi szempontból veszélyesnek minősülő munkáknál - a végzett munka jellegéhez igazodóan részletes utasítást kell adnia [BH2004. 389.]. A felperes nem bizonyította, hogy utasítása kizárólag a karbantartó padlóról elérhető csavarok szerelésére vonatkozott, illetve nem bizonyított azt sem, hogy a feladat kiadása során meghatározta volna a munka elvégzésének módját. A munkamódszerre vonatkozó pontos utasítás elmaradása esetén a munkáltatónak számolnia kell azzal, hogy a munkavállaló helytelen eljárást vagy veszélyes eszközt használ a feladat teljesítéséhez.

Az Mvt. 54. § (7) bekezdés b) pontja szerint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket.

Tévedett a munkaügyi bíróság, amikor az ellenőrzés követelményét a munkáltató vagy megbízottja állandó jelenlétével azonosította, mert a munkafeltételek rendszeres ellenőrzésének törvényi előírása ezt nem igényli, elegendő, ha az ellenőrzés hatékonysága folytán a munkavégzés teljes időtartama alatt teljesülnek a biztonságos munkavégzés követelményei.

A munkáltatónak a perbeli munkavégzéshez biztosítania kellett a munkafeladat biztonságos ellátásához szükséges eszközöket. A felperes nem vitatatta, hogy az erőgép csigájának egyes csavarjai a karbantartó padlóról állva nem voltak elérhetők, és maga sem hivatkozott olyan, a munkavégzés szabályainak megfelelő, a feladat ellátásához szokásszerűen használt eszközre vagy módszerre, amellyel a munkavállaló a feladatot kétséget kizáróan biztonságosan el tudta volna látni. Az alperes ... számú határozata megállapította azt is, hogy a munkaterületen talált eredetileg öt létrafokos fa szerkezetű, kétágú létra sem felelt meg a biztonsági előírásoknak.

A közigazgatási eljárásban B. F. tanúvallomásában elmondta, hogy a felperes tisztában volt a targonca emelővillájával felemelt raklapon állva végzett munka korábbi előfordulásával, azonban a szóbeli figyelemfelhíváson kívül egyéb intézkedést nem tett a veszélyes munkavégzés megakadályozására (004287. számú jegyzőkönyv).

Mindezen körülmények a sérült munkavállaló ellentmondásos vallomásai mellőzésével is megállapíthatóak voltak.

A közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a bíróság azt vizsgálja, hogy a közigazgatási határozat érdemben megfelel-e a jogszabályoknak. Az adott esetben a munkaügyi bíróság a kellően feltárt tényállás alapján meghozott és jogszabályba nem ütköző közigazgatási határozatokat helyezett hatályon kívül, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (4) bekezdésében foglaltak alkalmazásával a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a felperes keresetét elutasította.

A pervesztes felperes köteles az alperes elsőfokú perköltségét és a felülvizsgálati eljárási költségét, valamint az elsőfokú eljárás és a felülvizsgálati eljárás illetékét megfizetni [Pp. 78. § (1) bekezdés, Itv. 59. § (1) bekezdés, 43. § (3) bekezdés, 50. § (1) bekezdés].

Budapest, 2011. március 23.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő